

JOGI FÓRUM PUBLIKÁCIÓ

A védjegy és piaci előnyei

Készítette: Dr. Fekete László

2011

Budapest

1. Bevezetés

A védjegy az árujelzők legfontosabb fajtája, továbbá a piacgazdaságban az iparjogvédelem egyik legfontosabb jogintézménye. A védjegy az egyes áruk és szolgáltatások azonosítására, egymástól való megkülönböztetésére, a fogyasztók tájékozódásának előmozdítására szolgál. Mindennapjaink ma már meghatározzák a védjegyek, melyek sokoldalú szerepet töltenek be a piacgazdaságban. A védjegyek megkülönböztető jellegén alapul a versenytársak közötti piaci verseny és a fogyasztók tájékozódása, illetve választása az egyes áruk és szolgáltatások között. A védjegy továbbá kifejezi az áru és szolgáltatás származását, eredetét, vállalathoz kötődését. A védjegynek a minőség jelzésében is van szerepe. Nem jelent ugyan jogi garanciát a fogyasztó számára az áru állandó jó minőségére, viszont a védjegy és a vállalat közötti kapcsolat ez utóbbi alapvető érdekévé teszi a védjeggyel ellátott áruk jó minőségének biztosítását és fenntartását, azaz a védjegy tulajdonosa tudatos minőségpolitikára, a minőség tudatos kontrollálására és fejlesztésére törekszik. A védjegy hozzájárul a tudatos fogyasztási kultúra kialakításában. Egy megkülönböztető termékminősítő jellel tudatosan növelhető a vevők igény szintje a termékekkel szemben, s ez erősíti a vállalat piaci orientációját és a vevőcentrikus vállalati magatartás irányába hat. A tudatos fogyasztás, a minőségi termékek iránti elkötelezettség, csakúgy mint a fenntarthatósági szemlélet ma már a legtöbb fogyasztó számára fontos érték. Kézenfekvő, hogy a védjegyek a reklámozás középpontjában állnak, megjelenésükkel szerepet játszanak az új termékek és szolgáltatások piaci bevezetésében, a fogyasztók figyelmének felkeltésében.

A magyar védjegyjogi szabályozásban hosszú ideig az 1969. évi IX. törvény volt hatályban, amely azonban napjainkban, a piacgazdaság viszonyai között már nem volt korszerű, nem felelt meg az európai normáknak. Ennek következtében megalkotásra került az 1997. évi XI. törvény (a továbbiakban: védjegy törvény) a védjegyek és a földrajzi árujelzők oltalmáról, mely 1997. július 1-én lépett hatályba.

A magyar védjegy jog reformjára sokoldalú nemzetközi kötelezettségeink figyelembevételével került sor. Így egyaránt figyelembe kellett vennünk az egyetemes nemzetközi szerződéseket, regionális jogharmonizációs eredményeket és kétoldalú nemzetközi kötelezettségvállalásokat. Anyagi jogi szempontból elsősorban az Európai Közösség irányában vállalt jogharmonizációs kötelezettségünk a meghatározó. Ennek megfelelően az új szabályozás összhangban áll az Európai Közösség védjegyjogi

irányelveinek¹ rendelkezéseivel. Ezenkívül az új védjegyjogi szabályozás - a lehetőséghez mérten, valamint szükség szerint - figyelembe vette a közösségi védjegyről szóló 40/94. EK rendelet egyes szabályait, az irányelv legtöbb fakultatív rendelkezését, valamint a külföldi jogszabályok példaértékű megoldásait. Eljárási kérdésekben főként a Szellemi Tulajdon Világszervezetében 1994-ben aláírt Védjegyjogi Szerződés, valamint a GATT Uruguayi Fordulójában a szellemi tulajdon kereskedelemmel összefüggő kérdéseiről létrejött egyezmény rendelkezéseit vették figyelembe.

2. A védjegy fogalma, funkciói és fajtái

A védjegy fogalmát úgy határozhatjuk meg, hogy olyan grafikai ábrázolható megjelölés, amely alkalmas áruk vagy szolgáltatások más áruktól vagy szolgáltatásoktól való megkülönböztetésére és amelynek használata kizárólagos jelleggel a védjegyoltalom jogosultját illeti meg.

Megkülönböztetésre alkalmas az a megjelölés, amely az árunak sajátos, eltérő jelleget ad más azonos vagy hasonló árukkal szemben.

Védjegy funkciói

A védjegy **információs funkciója** abban jut kifejezésre, hogy a védjegy tájékoztatja a fogyasztót a védjeggyel ellátott áruval vonatkozóan. Ezek az információk nem részletesek, hiszen a védjegy megjelenéséből a sűrített, szimbolikus jellegéből adódóan erre nem alkalmas, viszont az áru népszerűsítését szolgáló reklámtevékenység során a védjegy információs funkciója kiteljesedik és ezáltal képes a fogyasztó magatartására hatást gyakorolni.

Ebből következően megállapíthatjuk, hogy a védjegynek **reklámfunkciója** van, amely a piactudomány viszonyai között felértékelődik és így a védjegy versenyességi jellege következtében annak **versenyfunkciójáról** is beszélhetünk. A jól megválasztott védjegy a piacon előnyös pozíciót biztosít a védjegyet használó számára.

---

¹ a tagállamok védjegyjogi szabályainak közelítésére kiadott 89/104. EGK tanácsi irányelv

A védjegy minőségvédelmi funkcióját is többen kiemelik. A védjegynek ez elsősorban gazdasági jellegű, tehát nem jogi funkciója, hiszen az állandó jó minőségét az árunak és a szolgáltatásnak a jogi szabályozás nem képes garantálni. Másik oldalról nem lehetséges a gyakorlatban annak folyamatos ellenőrzése, hogy a védjegyként alkalmazott jelzést csak jó minőségű árukkal, szolgáltatásokkal kapcsolatban használják.

Léteznek azonban olyan védjegyfajták, amelyek az áru minőségét közvetlenül is kifejezik. Ezen védjegyfajták az együttes és a tanúsító védjegyek.

Végül vannak, akik a védjegy eredetiségjelző, illetve licenc, know-how és goodwill transzfer előmozdító funkcióját is jelentősnek tartják.

A védjegyek fajtái között megkülönböztetünk áruvédjegyet, melyen belül különbséget teszünk gyári és kereskedelmi védjegy között, valamint szolgáltatási védjegyet. A védjegyként alkalmazott jelzés így utalhat az áru előállítójára, forgalmazójára vagy a szolgáltatás nyújtójára. Ezen túl említést tehetünk még a már hivatkozott együttes, valamint tanúsító védjegyről, vagy a jó hírű, a közismert védjegyről (pl.: Tungsram), illetve nemzetközi védjegyről.

Védjegy törvényünk a védjegyként oltalmazott jelzésekre vonatkozóan kettős megközelítést alkalmaz. Pozitív oldalról meghatározza az oltalomra alkalmas jelzéstípusokat, másfelől negatív módon az oltalomból kizáró jelzéseket rögzíti.

Védjegy oltalomban részesülhet minden grafikai ábrázolható megjelölés, amely alkalmas arra, hogy valamely árut vagy szolgáltatást megkülönböztessen mások áruitól vagy szolgáltatásaitól.

Továbbá az új törvény taxatív módon sorolja fel a védjegy oltalomban részesülő megjelölések fajtáit.

Így védjegy oltalomban részesülő megjelölés lehet:

- szó, szóösszetétel, beleértve a személyneveket és a jelmondatokat,
- betű, szám,
- ábra, kép,
- sík vagy térbeli alakzat, beleértve az áru vagy a csomagolás formáját,

- szín, színösszetétel, fényjel, hologram,
- hang, valamint a fentebb felsorolt egyes megjelölések összetétele.

Az utóbbi évtizedekben nálunk leggyakrabban az ábrás-, illetve a szóvédjegyek fordultak elő. Ez úgynevezett tiszta ábrás védjeggyel a gyakorlatban ritkán találkozunk. Annál nagyobb a száma az ábrák és betűk, illetve a szavak kombinációjából kialakított kombinált védjegyeknek.

A védjegy törvény bizonyos megjelöléseket kizár az oltalomból, így ezek a jelzések nem részesülhetnek jogi védelemben. A kizárási okoknak alapvetően két nagy csoportját különböztethetjük meg. Ennek megfelelően léteznek feltétlen, abszolút jellegű kizáró okok, amelyeket az árujegyzéktől függetlenül kell figyelembe venni és vannak viszonylagos, relatív jellegű kizáró okok, amelyek csak azonos vagy hasonló áruk esetében érvényesülnek, képeznek lajstromozási akadályt.

Feltétlen kizárási okok körében nem részesülhet a megjelölés védjegyoltalomban, ha grafikailag nem ábrázolható, illetve nem tartozik a törvényben taxatív módon meghatározott megjelölések közé. Ki vannak zárva a védjegyoltalomból azok a megjelölések is, amelyek nem rendelkeznek megkülönböztető képességgel. A törvény példálózó felsorolást ad arra vonatkozóan, hogy mely megjelölések nem alkalmasak a megkülönböztetésre, így ha a megjelölés kizárólag olyan jelekből vagy adatokból áll, amelyeket az áru vagy a szolgáltatás fajtája, minősége, rendeltetése, értéke, földrajzi származása, előállítási vagy teljesítési ideje, illetve egyéb jellemzője feltüntetésére használnak. Ide tartoznak azok a megjelölések is, amelyeket az általános nyelvhasználatban, illetve az üzleti kapcsolatokban állandóan és szokásosan alkalmaznak. Kizárt az oltalomból az olyan megjelölés is, amely kizárólag olyan formából áll, amely az áru jellegéből következik, vagy amely a célzott műszaki hatás eléréséhez szükséges, illetve amely az áru értékének a lényegét hordozza.

A fenti kizárási okok nem érvényesülnek abban az esetben, ha a megjelölés használata révén - akár az elsőbbség időpontja előtt, akár azt követően - megszerezte a megkülönböztető képességét. Az adott áruk megjelölésének megkülönböztető jellegével szemben támasztott kritériumokat a törvényi kereteken belül a joggyakorlat dolgozza ki.

A feltétlen kizáró okok között szerepel, így nem részesülhet védjegyoltalomban az olyan megjelölés:

- amelynek használata közrendbe, a közérkölcsebe, illetve jogszabályba ütközne,
- amely az áru, illetve a szolgáltatás fajtája, minősége, földrajzi származása vagy egyéb tulajdonsága tekintetében alkalmas a fogyasztók megtévesztésére, továbbá
- rosszhiszeműen jelentették be lajstromozásra.

Továbbá abszolút kizárási okot állapít meg a védjegy törvény az olyan megjelölésekre, amelyek kizárólag

- a Párizsi Unió Egyezményben meghatározott állami felségjelekből, illetve hatóságot vagy nemzetközi szervezetet megillető jelzésből áll,
- a felségjelek közé nem tartozó olyan kitüntetésre, jelvényre, címre vonatkozik, amelynek használatához közérdek fűződik.

Abban az esetben azonban, ha a fenti jelzések a védjegynek csak elemét képezik és az illetékes szerv ehhez hozzájárul a megjelölés védjegy oltalomban részesülhet. Továbbá ha a megjelölés intenzív szimbólum tartalommal rendelkezik, mint pl. vallási jelkép, úgy szintén ki van zárva az oltalomból.

A **viszonylagos kizáró okok** körében értelemszerűen nem részesülhet védjegyoltalomban azonos áruk, illetve szolgáltatások tekintetében a korábbi védjeggyel azonos későbbi elsőbbségű megjelölés. Kizárt az oltalom az olyan megjelölések esetében, amelyet a fogyasztók összetéveszthetnek a korábbi védjeggyel a megjelölés és a védjegy azonossága vagy hasonlósága, valamint az érintett áruk, illetve szolgáltatások azonossága vagy hasonlósága miatt.

Az összetéveszthetőség elvont zsinórmértéke a fogyasztókban általában kialakuló megítélés, amely főként a felületes benyomáson alapul, semmint az alapos elemzésen. Az összetéveszthetőséget a formális hasonlóság mellett a gondolati képzetársítás is megalapozhatja.

A hasonlóság vizsgálatánál az eddigi gyakorlat azt a módszert követte, hogy a megjelölés hasonlósága akkor áll fenn ha azokat az átlagos vevő különösebb figyelem nélkül összetévesztheti. Adott helyzetben mindig az összehatás szempontjából lényeges jellemzőket célszerű megvizsgálni. A jelentéssel rendelkező fantáziaszavak esetén figyelemmel kell lenni a szavak írott képére és hangzásbeli hasonlóságára egyaránt. A szóvédjegyek hasonlóságának vizsgálatánál szempont lehet a

magánhangzóknak, a szavak kezdetének és végződésének hasonlósága. Az összehatás a döntő az ábrás, illetve az ábrával kombinált védjegyeknél is. Általánosan elfogadott módszert nem alkalmaztak, az elemzés szempontjait a hatóságok gyakorlata alakította ki.

A jó hírű védjegyek körében kizárási okot képezett, így nem részesülhet védjegyoltalomban eltérő áruk, illetve szolgáltatások tekintetében sem a belföldön jó hírnevet élvező korábbi védjeggyel azonos vagy ahhoz hasonló későbbi elsőbbségű megjelölés, ha annak használata a jó hírű védjegy megkülönböztető képességét vagy hírnevét sértené vagy tisztességtelenül kihasználná. Ezen rendelkezések alkalmazásánál korábbi védjegy értelemszerűen az a védjegy, amelyet korábbi elsőbbséggel jelentettek be lajstromozásra, valamint az a megjelölés is, amely a Párizsi Uniói Egyezmény alapján - lajstromozásától függetlenül - korábban vált belföldön közismert védjeggyé.

Viszonylagos kizáró ok az olyan megjelölés alkalmazása is, amely másnak személyhez - különösen névhez, képmáshoz - fűződő korábbi jogait sértené, vagy amely más korábbi szerzői vagy iparjogvédelmi jogába ütközne, ideértve a növény- vagy állatfajta nevével és a földrajzi árujelzővel való ütközést is.

A lajstromozás nélküli belföldi használat csak akkor eredményezi későbbi megjelölés kizárását a védjegyoltalomból, ha a korábbi használó engedélye nélküli használat önmagában is jogszabályba ütközne. Ha pedig a védjegy oltalma lejárat miatt megszűnt, ez további 2 évig akadályozza a más által történő lajstromozást.

Végül nem részesülhet oltalomban a megjelölés, ha azt képviselő, illetve az ügynök - a jogosult engedélye nélkül - saját nevében jelentette be lajstromozásra.

3. Együttes és tanúsító védjegy

Az **együttes védjegy** olyan védjegy, amely valamely társadalmi szervezet, köztisztület vagy egyesülés tagjainak áruit vagy szolgáltatásait különbözteti meg mások áruitól vagy szolgáltatásaitól, az együttes védjeggyel megjelölt áruk vagy szolgáltatások minősége, származása vagy egyéb tulajdonsága alapján. Ebben az esetben a megjelölés védjegyoltalomban részesülhet akkor is, ha kizárólag az áru vagy a szolgáltatás földrajzi származásának feltüntetéséből áll.

Az oltalomból való kizárást eredményezi, ha a megjelölés jellegét, illetve jelentőségét illetően megtevesztheti a fogyasztókat, valamint ha a használatáról rendelkező szabályzat a közrendbe, a közérkölcsebe vagy jogszabályba ütköző előírást tartalmaz.

Közös védjegyoltalom esetén a védjegy használata tulajdonostársi viszonyon alapul, míg az együttes védjegy közös használatának alapja egy szervezetben való tagsági viszony, ahol az együttes védjegyoltalom egy társadalmi szervezetet illet. A védjegy tulajdonosa a társadalmi szervezet és nem annak változó tagsága, amely csak a védjegy használatára jogosult. A tagsági viszony feltétele meghatározott előírások és követelmények elfogadása. A védjegyjogosult szervezet az együttes védjegyet nem használhatja, azonban a használatot ellenőrzi. Bármelyik tag által végzett használat az együttes védjegy használatának minősül. Együttes védjegyként akkor részesülhet oltalomban a megjelölés, ha használatáról a törvényi követelményeknek megfelelő szabályzat rendelkezik, melyet a jogosult társadalmi szervezet állapít meg. A szabályzatnak tartalmaznia kell a védjegyjogosult társadalmi szervezet, valamint a védjegy használatára jogosult tagok adatait, a tagság és a védjegy használatának feltételeit, a használat ellenőrzésére vonatkozó előírásokat, valamint a bitorlóval szembeni fellépésre vonatkozó szabályokat. Amennyiben az együttes védjegy valamely áru vagy szolgáltatás földrajzi eredetét meghatározó megjelölés, bárkinek, akinek áruai vagy szolgáltatásai az adott földrajzi területről származnak, engedélyezni kell, hogy a védjegyjogosult szervezet tagja legyen. Az együttes védjegyre vonatkozó bejelentésnek a szabályzatot is tartalmaznia kell, azt a lajstrombejegyzéshez mellékelni kell. Az oltalom átruházásához az erre irányuló írásbeli szerződés és a jogosult megváltozásának a védjegy-lajstromba való bejegyzése szükséges.

A **tanúsító védjegy** olyan védjegy, amely meghatározott minőségű vagy egyéb jellemzőjű árukat vagy szolgáltatásokat azzal különböztet meg más áruktól vagy szolgáltatásoktól, hogy e minőségüket vagy jellemzőjüket tanúsítja. A tanúsító védjegy abban különbözik az együttes védjegytől, hogy míg az együttes védjegy használata tagsági viszonyon alapul, a tanúsító védjegy nem feltételez szervezetben való tagságot, hanem egy szervezet, a védjegy tulajdonosa tanúsítja az áru vagy szolgáltatás minőségét. A tisztességes magatartás megkívánja, hogy ne lehessen tanúsító védjegy tulajdonosa az, aki a tanúsított áru gyártója, importálója, forgalmazója, a tanúsított szolgáltatás nyújtója, sem pedig azok a vállalkozások, amelyek az áru előállítójával, importálójával, forgalmazójával, illetve a szolgáltatás nyújtójával - tanúsított áru vagy szolgáltatás vonatkozásában - tartós jogviszonyban állnak vagy a versenyszabályok értelmében összefonódtak. Ezért a

védjegy törvény kizárja ezeket a vállalkozásokat azok köréből, akik tanúsító védjegyre oltalmat szerezhetnek. A védjegy jogosultja a tanúsító védjegyet nem használhatja, de használatát engedélyezi és ellenőrzi.

A tanúsító védjegy a használatára vonatkozó előírásokat tartalmazó szabályzat meghatározása és benyújtása nélkül nem lajstromozható. A szabályzatban meg kell határozni, hogy ki a tanúsító védjegy jogosultja, melyek azok a jellemző tulajdonságok, amelyeket a védjegy tanúsít, melyek a használat feltételei, továbbá, hogy miként valósul meg a használat ellenőrzése és a jogosulatlan védjegyhasználattal szembeni fellépés.

Végül mind az együttes, mind a tanúsító védjegyekre vonatkozik, hogy a védjegy törvény általános rendelkezései e védjegyfajtákra is alkalmazandók mindazokban a kérdésekben, amelyekről a speciális szabályok nem rendelkeznek.

4. A védjegyoltalmi jogviszony, a védjegyoltalom korlátai és hatálya

A védjegy jogviszony - csakúgy, mint a legtöbb iparjogvédelmi alapjogviszony - abszolút szerkezetű jogviszony. Ebből fakad, hogy a védjeggyel azonos (vagy ahhoz összetéveszthetőségig hasonló) megjelölést az árujegyzékben szereplő áruk tekintetében - bárki csak a védjegy jogosult hozzájárulásával alkalmazhat. E jogviszony másfelől negatív tartalmú, vagyis a védjegy jogosult előbb ismertetett hozzájárulása hiányában mindenki tartózkodni köteles attól, hogy a jogosult jogait megsértse.

A védjegy jogviszonyban személyhez fűződő jogokról nem beszélhetünk, annak tartalmát alapvetően vagyoni jellegű jogosultságok, illetve kötelezettségek teszik ki.

A védjegy jogviszony jogosultjának kizárólagos joga van arra, hogy a védjegyként alkalmazza, felhasználja, illetőleg másnak a használatra engedélyt adjon. ezzel a védjegy törvény egyfelől pozitív megközelítésben meghatározza a védjegyoltalom lényegét, másfelől azonban e kizárólagos jogot negatív módon eltiltási jogosultságként is megfogalmazza, felhatalmazva a jogosultat, hogy mások gazdasági tevékenységén belüli engedély nélküli védjegyhasználatával szemben fellépjen.

Ennek megfelelően a védjegyjogosultat feljogosítja a törvény másoknak a védjeggyel azonos megjelölés használatából való eltiltására olyan árukkal vagy szolgáltatásokkal kapcsolatban, amelyek azonosak azokkal az árukkal és szolgáltatásokkal, amelyekre a védjegyet lajstromozták. A védjegytulajdonosnak továbbá olyan esetben is joga van a megjelölés más által történő használatának eltiltására, amikor e megjelölés és a védjegy azonossága vagy hasonlósága, valamint az érintett áruk vagy szolgáltatások azonossága vagy hasonlósága miatt fennáll az összetéveszthetőség veszélye.

Sajátos védelmet élveznek a lajstromozott jó hírű védjegyek. Mivel az árujegyzékben szereplőkkel nem azonos vagy azokhoz nem hasonló árukkal illetve szolgáltatásokkal kapcsolatban is felléphet a védjegyjogosult azzal szemben, aki a védjeggyel azonos, vagy ahhoz hasonló megjelölést használ feltéve, hogy a védjegy belföldön jó hírnevet élvez és a megjelölés használata sértené vagy tisztességtelenül kihasználná a védjegy megkülönböztető képességét vagy jó hírnevét.

Ez a rendelkezés azonban csak a lajstromozott jó hírű védjegyekre vonatkozik. A lajstromozatlan közismert védjegyek a versenyjog szabályai szerint részesülhetnek jogi védelemben.

A védjegy törvény azt is megállapítja, hogy a védjegytulajdonos mely cselekmények megtiltására jogosult az oltalom alapján, vagyis mi minősül védjegyhasználatnak.

Ilyen cselekmények:

- a megjelölés elhelyezése az árun vagy csomagoláson,
- a megjelölést hordozó áru forgalomba hozatala,
- szolgáltatás nyújtása vagy annak felajánlása a megjelölés alatt,
- a megjelölést hordozó áruknak az országba történő behozatala, kivitele,
- a megjelölés használata üzleti levelezésben vagy reklámozásban.

A védjegyoltalmi igény azt illeti meg, azaz az szerezhethet védjegyoltalmat, aki a megjelölést a védjegy törvényben előírt eljárás útján lajstromoztatja. Védjegyoltalmat bármely természetes és jogi személy, valamint jogi személyiség nélküli gazdasági társaság szerezhethet, függetlenül attól, hogy folytat-e gazdasági tevékenységet. Ha többen közösen kérik a megjelölés lajstromozását, közös

védjegyoltalom keletkezik. Több igényjogosult esetén - ellenkező megjelölés hiányában - a védjegyoltalmi igény részarányát egyenlőnek kell tekinteni.

A védjegyoltalom, annak ellenére, hogy kizárólagos jogosultságot biztosít a jogosult számára, nem korlátlan. A védjegyoltalom korlátaira vonatkozó rendelkezések szerint a védjegytulajdonos nem tilthat el mást attól, hogy a kereskedelemben használja

- saját nevét vagy címét,
- az áru vagy a szolgáltatás fajtájára, minőségére, mennyiségére, rendeltetésére, értékére, földrajzi eredetére, előállítási idejére vagy egyéb jellemzőjére vonatkozó jelzést,
- a védjegyet, ha az szükséges a termék vagy a szolgáltatás rendeltetésének jelzésére, különösen tartozékok vagy alkatrészek esetén.

A **védjegyoltalom kimerülésének** lényege, hogy a védjegyoltalom alapján a védjegyjogosult nem tilthatja meg a védjegy használatát olyan árukkal kapcsolatban, amelyeket ő hozott belföldi forgalomba, vagy amelyeket kifejezett hozzájárulásával hoztak forgalomba belföldön. Jogkimerülésről csak árukkal, illetve az áruk forgalomba hozatalával kapcsolatban lehet szó, egyéb védjegyhasználati cselekmények értelemszerűen nem vezethetnek az oltalom kimerüléséhez.

Ha a védjegyjogosult 5 éven át megszakítás nélkül eltúrte egy későbbi védjegynek az országban történő használatát annak ellenére, hogy tudomása volt e használatról, a továbbiakban nem léphet fel e későbbi védjegynek az országban történő használatával szemben, valamint korábbi védjegyére hivatkozva nem kérheti a későbbi védjegy törlését sem. Ezt nevezzük a védjegyoltalom a hallgatóságos beleegyezés, a belenyugvás folytán történő korlátozásának.

A magyar védjegy jog a védjegyjogosult számára az árujegyzékben szereplő árukkal és szolgáltatásokkal kapcsolatban a védjegy használatának kötelezettségét írja elő. A védjegyhasználat meghatározott időn túli elmulasztásának komoly jogkövetkezményei lehetnek. Ha a védjegyjogosult a lajstromozástól számított 5 éven belül nem kezdte meg belföldön a védjegy tényleges használatát vagy ha az ilyen használatot 5 éven át megszakítás nélkül elmulasztja, ez a védjegyoltalom megszűnéséhez vezet. A védjegy törvény továbbá kizárja, hogy nem használt védjegy lajstromozási akadály vagy törlési ok legyen. A használat ténylegességét inkább annak volumenén,

rendszerességén lehet lemérni, nem pedig a használat módján. Az exportra szánt árukkal kapcsolatos védjegyhasználat is belföldinek minősül.

A védjegyoltalom időbeli hatályát tekintve megállapítható, hogy a védjegyoltalom a bejelentés napjára visszaható, ex tunc hatállyal a lajstromozáskor keletkezik és a bejelentés napjától számított 10 évig tart. A védjegyoltalom azonban további 10-10 évre megújítással meghosszabbítható. Ilyen esetben az újabb oltalmi idő az előző oltalmi idő lejáratát követő nappal kezdődik.

A védjegyoltalom területi hatálya csak az adott országra terjed ki, így magyar védjegy esetén Magyarország területén biztosítja a kizárólagos rendelkezési és használati jogot a védjegy jogosult számára.

A védjegy tárgyi hatályát, oltalmi körét a jelzés vizuális összképe határozza meg és csak az árujegyzékbe felvett áruk tekintetében érvényesül.

5. A védjegy oltalma a vagyoni forgalomban

A védjegyoltalom dinamikus oldalához tartozik annak vizsgálata, hogy a védjegy, illetve a védjegyoltalomból folyó kizárólagos jog milyen módon vesz részt a vagyoni forgalomban. A védjegy vagyontárgy, a vállalat vagyonának része, valamint a védjegyen fennálló oltalom a szellemi tulajdon egyik formája.

A védjegyhez kapcsolódó és a védjegyoltalomból eredő jogok átszállhatnak és átruházhatók. Jogi személy és a jogi személyiség nélküli gazdasági társaság jogutódja a védjegyet is megszerzi, kivéve, ha a felek eltérően rendelkeznek, vagy a körülményekből nyilvánvalóan más következik. A védjegyoltalom szerződéssel átruházható az árujegyzék valamely részére vonatkozóan is. Az ilyen szerződés azonban semmis, ha az átruházás a fogyasztók megtévesztését eredményezheti.

A védjegyhez kapcsolódó és a védjegyoltalomból eredő jogok megterhelhetők. Jelzálog alapításához a zálogszerződés írásba foglalása és a jelzálogjognak a védjegylajstromba való bejegyzése szükséges.

A védjegyoltalomnak lehet több jogosultja is. Ilyen esetben saját hányadával bármelyik jogosult rendelkezhet. A védjegyoltalomban jogosultjának részesedési hányadára a többi jogosultat harmadik személlyel szemben elővásárlási jog illeti meg. A védjegyet bármelyik jogosult egyedül is használhatja, köteles azonban társainak részesedési hányaduk arányában megfelelő díjat fizetni. A közös védjegyoltalom jogosultjai a védjegy használatára harmadik személy részére csak közösen adhatnak engedélyt. A hozzájárulást a polgári jog általános szabályai szerint a bíróság ítélete pótolhatja.

Kétség esetén a jogosultak részesedési hányada egyenlő. Ha az egyik jogosult a védjegyoltalmáról lemond, hányadára a többi jogosult joga részesedésük arányában kiterjed. A közös védjegyoltalommal kapcsolatos költségek a jogosultakat egymás közötti viszonyukban részesedési hányaduk arányában terhelik.

Ezeket a szabályokat kell alkalmazni a közös védjegyoltalmi igényre is. Végül a jogutódlásra, a megterhelésre, valamint a közös védjegyoltalmi igényre és a közös védjegyoltalomra a védjegy törvényben nem szabályozott kérdésekben a Ptk. rendelkezései az irányadók.

6. Védjegybitorlás

A védjegyoltalom kizárólagosságból, illetve a védjegy jogviszony abszolút szerkezetéből következik, hogy jogsértést övet el az, aki a védjegyoltalom fennállása idején más védjegyet jogosulatlanul használja. Az oltalom hatálya alá eső bármely védjegyhasználati cselekmény, azaz a védjegy jogosultat megillető kizárólagos használati jog bármely megsértése védjegybitorlásnak minősül.

Sajátos problémát vet fel a több elemből álló, kombinált védjegy bitorlása. Ilyen esetben a védjegybitorlás elbírálásánál nem az egyes elemek, hanem a védjegy valamennyi elemének a vásárlókra gyakorolt összbenyomása alapján dönthető el, hogy a védjegyoltalom alatt álló megjelöléssel azonos vagy ahhoz összetéveszthetőségig hasonló megjelölést alkalmaztak-e.

A védjegybitorlásnak objektív és szubjektív jogkövetkezményei lehetnek.

Az objektív, a bitorló magatartásának felróhatóságától független jogkövetkezmények a következők:

A védjegyjogosult a bitorlóval szemben követelheti:

- a védjegybitorlás megtörténtének bírósági megállapítását,
- a védjegybitorlás abbahagyását és a bitorló eltiltását a további jogsértéstől,
- ,hogy a bitorló szolgáltatson adatokat a bitorlással érintett áruk, illetve szolgáltatások előállításában, forgalmazásában, illetve teljesítésében résztvevőkről, valamint az ilyen áruk terjesztésére kialakított üzleti kapcsolatokról,
- hogy a bitorló nyilatkozzal vagy más megfelelő módon adjon elégtételt és hogy szükség esetén a bitorló részéről vagy költségén az elégtételnek megfelelő nyilvánosságot biztosítanak,
- a kizárólag vagy elsősorban a védjegybitorlásra használt eszközök és anyagok valamint a védjegybitorlással érintett termékek, illetve csomagolóanyagok lefoglalását.

A bíróság a védjegyjogosult kérésére elrendelheti, hogy a lefoglalt eszközöket, anyagokat, termékeket - elsősorban a védjegy eltávolításával - fosszák meg jogsértő mivoltuktól, vagy ha az nem lehetséges semmisítsék meg. Indokolt esetben a bíróság a megsemmisítés helyett a lefoglalt anyagoknak, eszközöknek bírósági végrehajtás útján történő értékesítését is elrendelheti, ilyen esetben a befolyó összeg felől ítéletben határoz. Lefoglalásnak helye van akkor is, ha a bitorlással érintett termékek nincsenek a bitorló tulajdonában, de a tulajdonos a védjegybitorlásról tudott vagy kellő körütekintés mellett tudhatott volna.

Ha a bitorló magatartása felróható volt, szubjektív jogkövetkezményként a védjegyjogosult a bitorlóval szemben kártérítést követelhet a Polgári Törvénykönyv szabályai szerint.

A védjegybitorlásnak továbbá vámjogi következményei is lehetnek, ugyanis a védjegyjogosult - külön jogszabály alapján - követelheti a vámhatóság intézkedését a bitorlással érintett vámárak belföldi forgalomba kerülésének megakadályozására.

Abban az esetben, ha a védjegyre a jogosult másnak használati engedélyt adott és a használó bitorlást tapasztal, saját nevében is felléphet, feltéve hogy előzetesen felhívta a jogosultat, hogy

tegyen intézkedést a bitorlás abbahagyása érdekében. Amennyiben a felhívás 30 napon belül nem vezet eredményre, a használó saját nevében is jogosult a bitorlás miatt eljárást indítani.

Védjegybitorlás miatt a bejelentő is felléphet, de ebben az esetben az eljárást fel kell függeszteni mindaddig, amíg a védjegy lajstromozásáról jogerősen nem döntöttek.

7. A közösségi védjegy

A **közösségi védjegy** (angolul Community trade mark, röviden CTM) olyan védjegy, amelynek oltalma az Európai Unió minden tagállamában egységesen fennáll (jelenleg 27 állam). Olyan jogi eszköz az Európai Unióban, amely megkönnyíti az áruk és a szolgáltatások tagállamok közötti szabad áramlását, ennél fogva lényeges szerepet tölt be az egységes belső piac működésében. A közösségi védjegyrendszert az alicantei (Spanyolország) székhelyű Belső Piaci Harmonizációs Hivatal (BPHH) működteti. Közösségi védjegybejelentéseket kizárólag a BPHH-nál lehet tenni, közvetlenül vagy a Szellemi Tulajdon Világszervezete genfi Nemzetközi Irodája útján². A BPHH közösségi védjegybejelentéseket 1996. április 1-je óta fogad.

A közösségi védjegyről a közösségi jog részét képező jogszabály, az Európai Unió Tanácsának a közösségi védjegyről szóló, 1993. december 20-i 40/94/EK tanácsi rendelete rendelkezik³. Mivel ezt a jogszabályt több alkalommal jelentősen módosították, ezért az áttekinthetőség és érthetőség érdekében ezt a rendeletet a Tanács 2009. február 26-i, a közösségi védjegyről szóló **207/2009/EK rendelete** ismételten kodifikálta. A közösségi védjegyrendelet szupranacionális, nemzetek feletti jog, ezért a tagállamokban közvetlenül irányadó anélkül, hogy a nemzeti törvényhozások nemzeti jogként ratifikálták volna. Vannak olyan kérdések, amelyek rendezését a Rendelet a nemzeti jogokra bízta, mint pl. a közösségi védjegybírók kijelölése. Ezekben az ún. interface-

---

² A nemzeti szabadalmi hivatalok csak továbbítják a hozzájuk benyújtott közösségi védjegy-bejelentéseket a BPHH-hoz.

³ A "közösségi védjegy-törvény" kifejezés ezért pontatlan.

kérdésekben a nemzeti jogok, így Magyarországon a védjegyek és földrajzi árujelzők oltalmáról szóló 1997. évi XI. törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

A közösségi védjegy és a tagállamonként külön-külön fennálló oltalmi rendszerek párhuzamos működése, együttélése teszi lehetővé, hogy a védjegyjogosultak eltérő igényeinek a különböző rendszerek jobban eleget tudjanak tenni.

A közösségi védjegyrendszer főbb elvei a következők:

- az **egységesség**⁴,
- az **autonómia**⁵,
- az **együttélés**⁶.

A közösségi védjegy intézménye lehetővé teszi, hogy egyetlen bejelentéssel és egységes eljárással az Európai Unió összes tagállamának területére nézve védjegyohtalmat lehessen szerezni. A létrejött oltalom az összes tagállamban egységesen áll fenn, azt területi alapon megosztani nem lehet. Amennyiben a közösségi védjegy oltalma megszűnik, akkor ez valamennyi tagállam tekintetében egységesen következik be. A közösségi védjegy lajstromozására irányuló eljárás, valamint annak költségei kedvezőbbek, mintha a bejelentő az ohtalmat - nemzeti vagy nemzetközi úton - több tagállamban kívánná megszerezni. A meglévő ohtalom fenntartását célzó tevékenység, mint a védjegyhasználat vagy a megújítás feltételei is kedvezőbbek, ha nem minden egyes érintett országban külön-külön történik a védjegybejelentés.

Ugyanakkor hátrányok is származhatnak a közösségi védjegy egységes jellegéből. Az egész közösségi védjegybejelentést el kell utasítani, ha olyan feltétlen kizáró ok merül fel, amely kizárólag egyetlen tagállam tekintetében áll fenn. Hasonló okból már ohtalom alatt álló, lajstromozott közösségi védjegy utólagos megszüntetésére is sor kerülhet azzal, hogy ilyenkor szintén a teljes ohtalom megszűnik, még akkor is, ha az adott, lajstromozást gátló ok csak egy tagállam tekintetében áll fenn. Ilyen esetekben különösen hasznos lehet, hogy a közösségi védjegy és a tagállami

---

⁴ A közösségi védjegy egységessége azt jelenti, hogy az ohtalmat nem lehet megosztani területi alapon; egy közösségi védjegy ohtalma valamennyi tagállamra kiterjed.

⁵ A közösségi védjeggyel összefüggő kérdéseket kizárólag a [közösségi jog](#), elsősorban a közösségi védjegyrendelet szabályozza.

⁶ A közösségi védjegyrendszer a tagállami védjegyrendszerekkel párhuzamosan áll fenn és működik.

védjegyrendszerek között "szabad az átjárás", azaz lehetőség van arra, hogy az elutasított közösségi védjegybejelentést vagy megszüntetett közösségi védjegyet nemzeti védjegybejelentéssé alakítsák át.

Az együttélés elvéből fakad, hogy a két oltalmi rendszer - a közösségi és a tagállami - között bizonyos esetekben átjárhatóság van. A közösségi védjegyrendelet lehetővé teszi a közösségi oltalomból a nemzeti védjegyoltalommá való kedvezményes átalakítást, másrészt a korábbi nemzeti védjegy elsőbbségi napja feljegyezhető a közösségi védjegy lajstromába, ezzel biztosítva a közösségi védjegy jogosultja számára, hogy korábbi nemzeti jogát a közösségi védjegyre "átvigye".

A közösségi védjegybejelentés elutasításának vagy a közösségi védjegy oltalma megszüntetésének esetén a közösségi védjegy jogosultja kérheti a közösségi védjegybejelentés illetve a közösségi védjegy átalakítását egy vagy több nemzeti védjegybejelentéssé azokban az uniós tagállamokban, amelyekben az elutasítás vagy a megszüntetés oka nem áll fenn. Az átalakítás nagy előnye az, hogy az átalakítás utáni nemzeti védjegybejelentés bejelentési napja nem a tényleges bejelentési nap, hanem a közösségi védjegybejelentés eredeti bejelentési napja lesz és az egyéb elsőbbségek is megmaradnak. A védjegybejelentés elutasítása vagy a közösségi védjegyoltalom megszüntetése egyébként azzal járna, hogy az elsőbbség is elvész. Az átalakítás megakadályozza, hogy a védjegybejelentés elutasításáról vagy a védjegyoltalom megszüntetéséről tudomást szerző más személy megelőzze az elutasított védjegybejelentés illetve a megszünt oltalmú védjegy jogosultját az ismételt bejelentésben.

Magyarország tekintetében további előnyt jelent, hogy az átalakítás nyomán keletkezett védjegybejelentés díjkedvezményben részesül. Ha pedig a konverzió lajstromozott közösségi védjegyben alapszik, akkor a magyarországi oltalom egyszerűsített eljárással - vagyis az átalakítási kérelem érdemi vizsgálata nélkül - biztosítható.

Ha a közösségi védjegybejelentés jogosultjának már van azonos megjelölésre, azonos [árujegyzékkel](#) korábbi nemzeti vagy nemzetköz védjegye, kérheti, hogy a [BPHH](#) ezt a korábbi napot (senioritás) tüntesse fel a közösségi védjegy lajstromában. Ha bármelyik feltétel hiányzik, a senioritás nem illeti meg a jogosultat.

A senioritás birtokában a jogosult dönthet úgy, hogy a párhuzamos oltalmat nem tartja fenn és a nemzeti védjegyének oltalmát nem újítja meg.

Az Európai Unió 2004-ben történt bővítése eredményeként a közösségi védjegyrendszer kiterjedt az új tagállamok területére is. Ez azonban számos kérdést vetett fel, elsősorban az új tagállamok

területén oltalmat élvező védjegyek és a kiterjesztett közösségi védjegyek esetleges konfliktusai kapcsán. A rendezőelv szerint a korábbi - új tagállamban oltalmat élvező - védjegy alapján nem lehet megtámadni a kiterjesztett közösségi védjegyet, azonban lehet kérni a közösségi védjegy használatának megtiltását az érintett új tagállam területére nézve.

A fentiekhez hasonlóan, amennyiben a kiterjesztett közösségi védjegy olyan feltétlen kizáró okba ütközik, amely kizárólag az új tagállam tekintetében áll fenn, akkor sem lehet kezdeményezni a közösségi védjegy megszüntetését, viszont lehet kérni a használatának megtiltását⁷.

8. A védjegyoltalom keletkezése

A **védjegyoltalmi igény** azt illeti meg, aki a megjelölést a védjegy törvényben előírt eljárás útján lajstromozhatja. A védjegy lajstromozására irányuló eljárás a szerzői jogi hatósághoz intézett bejelentéssel indul meg. A védjegybejelentésnek tartalmaznia kell a bejelentési kérelmet, a megjelölést, az árujegyzéket, továbbá az egyéb mellékletet.

A védjegybejelentés napjának azt a napot kell tekinteni, amelyen a hatósághoz beérkezett bejelentés legalább a következőket tartalmazza:

- utalást a védjegyoltalom iránti igényre,
- a bejelentő azonosítására alkalmas adatokat, valamint
- a megjelölést és az árujegyzéket.

A bejelentési nap elismeréséhez a megjelölés és az árujegyzék benyújtása helyett elsőbbségi iratra is elegendő utalni. A bejelentés egyik fontos eleme tehát az árujegyzék, amelyben azokat az árukat, illetve szolgáltatásokat kell felsorolni, amelyekkel kapcsolatban a védjegyoltalmat igénylik.

Az árujegyzékben az árukat illetve a szolgáltatásokat a nemzetközi osztályozás szerint kell felsorolni. A vizsgálat szempontjából fontos a védjegyek megfelelő osztályozása, amely az 1957. évi Nizzai Megállapodás alapján egységes, nemzetközi jellegű. Hazánk is tagja e megállapodásnak,

---

⁷ Magyarországon ilyen eljárást a Fővárosi Bíróságnál lehet indítani.

ezért az osztályozást alkalmazza. A Megállapodás a védjeggyel ellátható termékeket 34, a szolgáltatásokat 8 osztályba sorolja.

A megjelölés egysége fejeződik ki abban, hogy a védjegy-bejelentésben csak egy megjelölésre igényelhető védjegyoltalom.

A védjegy törvény szerint az elsőbbséget megállapító elsőbbségi nap általában a védjegybejelentés napja, a Párizsi Unió Egyezmény által meghatározott esetben a külföldi bejelentés napja, a hatóság elnökének a Magyar Közlönyben közzétett közleményével meghatározott esetekben a megjelölés kiállításának - a bejelentési napnál legfeljebb 6 hónappal korábbi - kezdő napja, valamint a bejelentő azonos megjelölésre vonatkozó korábbi folyamatban lévő védjegybejelentésének 6 hónappal nem korábbi bejelentési napja, ha azzal kapcsolatban más elsőbbséget nem érvényesítettek.

Az uniós, a kiállítási, illetve a belső elsőbbséget a védjegybejelentés benyújtásától számított 2 hónapon belül kell igényelni. Az uniós elsőbbséget megalapozó okiratot, illetve a kiállítási igazolást pedig a bejelentés napjától számított 4 hónapon belül kell benyújtani. A kiállítás tényét és napját a kiállítás igazgatósága kiállítási igazolással tanúsítja.

A hatóság a védjegybejelentés benyújtását követően megvizsgálja, hogy a bejelentés megfelel-e a bejelentési nap elismeréséhez előírt feltételeknek, megfizették-e a bejelentési díjat, valamint benyújtották-e a magyar nyelvű árujegyzéket. Ha a vizsgálat eredményeként valamely feltétel teljesítésének hiánya állapítható meg, a hatóság felhívja a bejelentőt a hiányok pótlására és ha ez az előírt időben nem történik meg, a bejelentést visszavontnak kell tekinteni.

Amennyiben a védjegybejelentés kielégíti a bejelentési nap elismeréséhez előírt feltételeket, a hatóság hatósági tájékoztatást közöl hivatalos lapjában.

A hatósági tájékoztatást követően a törvény lehetővé teszi, hogy bárki észrevételt tegyen arra vonatkozóan, hogy a megjelölés vagy a védjegybejelentés nem felel meg a törvényben meghatározott valamely oltalomképeségi feltételnek. Ha korábbi védjeggyel való ütközés esetén a bejelentő arra hivatkozik, hogy azt nem használják megfelelően, a bizonyítás keretében a hatóság észrevétel tételére hívhatja fel a korábbi védjegy jogosultját. Az észrevételt hivatalból végzett vizsgálat során figyelembe kell venni. az észrevételt benyújtó személy a lajstromozási eljárásban nem ügyfél, de őt az észrevétel eredményéről értesíteni kell.

Ha a védjegybejelentés megfelel a bejelentési nap elismerésével szemben támasztott követelményeknek, a hatóság elvégzi az alaki vizsgálatot, azaz megvizsgálja, hogy a bejelentés kielégíti-e a már korábban ismertetett alaki követelményeket, továbbá, hogy a megjelölés egységes-e. Hiány esetén annak pótlására kell felhívni a bejelentőt, eredménytelenség esetén pedig el kell utasítani a bejelentést.

Az alaki vizsgálat pozitív eredménye esetén a hatóság a korábbi jogok feltárása tekintetében kutatási jelentést készít, amelyben meg kell jelölni azokat az adatokat, amelyek figyelembe vehetők a védjegybejelentés érdemi vizsgálata során.

Az érdemi vizsgálat arra terjed ki, hogy a megjelölés kielégíti-e az oltalomképesség törvényi feltételeit, illetve, hogy bármilyen okból nincs-e kizárva az oltalomból, továbbá a bejelentés megfelel-e a törvényes követelményeknek. Hiányosság esetén a kifogás természete szerint felhívást ad ki, eredménytelenség esetén a bejelentést elutasítja. Ha a bejelentő a felhívásra nem reagál, a bejelentést visszavontnak kell tekinteni.

Módosítási tilalom vonatkozik a megjelölés megváltoztatására és az árujegyzék bővítésére. A bejelentő - a védjegy lajstromozásáról szóló határozat jogerőre emelkedéséig - megoszthatja a bejelentést:

- az erre történő felhívást megelőzően, ha egy bejelentésben több megjelölésre igényelt oltalmat, illetve
- ha az árujegyzék szétválasztásával meghatározott áruk, illetve szolgáltatások tekintetében külön-külön igényli az oltalmat.

Ha a megjelölés és a bejelentés megfelel a vizsgálat körébe tartozó valamennyi követelménynek, a hatóság határozatot hoz a bejelentés tárgyának védjegyként való lajstromozásáról és védjegyokiratot ad ki a jogosultnak. A határozatnak konstitutív hatálya van. A hatóság továbbá kiállítja a védjegy-lajstromot és hatósági tájékoztatást közöl hivatalos lapjában, a Szabadalmi Közlöny és Védjegyértesítőben.

9. Eljárás védjegyügyekben

A védjegy-törlési eljárásban, a megkülönböztető képesség elvesztése és a megtévesztővé válás, valamint a használat hiánya miatti megszűnés megállapítására irányuló eljárásban a hatóság háromtagú tanácsban jár el, a tanács szótöbbséggel határoz.

Érdemi határozatnak minősülnek a védjegy lajstromozása, a védjegyoltalom megújítása, megosztása és megszűnésének megállapítása, valamint a védjegy törlése kérdésében hozott ügydöntő határozatok.

A hatóság a védjegyügyben hozott érdemi határozatát csak megváltoztatási kérelem alapján és csak annak bírósághoz történő továbbításáig vonhatja vissza és módosíthatja. Határozatait felügyeleti jogkörben megsemmisíteni vagy megváltoztatni nem lehet, ellenük fellebbezésnek nincs helye. A hatóság védjegyügyekben hozott határozatait a bíróság hatályon kívül helyezheti vagy megváltoztathatja.

A hatóság az előtte folyó védjegyeljárásban a tényeket hivatalból vizsgálja, vizsgálata nem korlátozódhat csupán az ügyfelek állításaira vagy kérelmeire. Határozatát azonban csak olyan tényekre és bizonyítékokra alapozhatja, amelyekkel kapcsolatban az ügyfélnek módjában állt nyilatkozatot tenni. Védjegyügyekben is lehet igazolási kérelmet előterjeszteni, de ki van zárva az igazolás az elsőbbségi nyilatkozat előterjesztésére előírt határidő, valamint az uniós, illetve a kiállítási elsőbbségi igény érvényesítésére megszabott határidő elmulasztása esetén. Külföldi személy a hatóság hatáskörébe tartozó valamennyi védjegyügyben köteles belföldi lakóhellyel rendelkező szabadalmi ügyvivőt vagy ügyvédet képviselétével megbízni. A védjegybejelentésre vonatkozó adatközlés előtt csak a bejelentő és a képviselő azt követően bárki megtekintheti az iratokat, köztük a megjelölést és az árujegyzéket. Kivételt képeznek a határozatok tervezetei, továbbá az azokat és a szakértői véleményeket előkészítő, a felekkel nem közölt iratok. Védjegyügyekben az eljárás csak akkor nyilvános, ha abban ellenérdekű fél is részt vesz.

Bírósági eljárás keretében a bíróság kérelemre hatályon kívül helyezheti vagy megváltoztathatja a hatóság érdemi határozatát valamint az eljárás félbeszakadását megállapító, az eljárást felfüggesztő és a védjegy bejelentésekről vezetett nyilvántartásba vagy a védjegylajstromba való bejegyzés alapjául szolgáló határozatát. A határozat megváltoztatását 30 napon belül kérheti, aki a

hatóság előtti eljárásban ügyfélként részt vett, továbbá akinek a határozat megváltoztatásához jogi érdeke fűződik és a hatóság előtti eljárásban észrevételt tett. A védjegy lajstromozása és törlése kérdésében hozott határozat megváltoztatását az ügyész is kérheti.

A **hatóság határozatának megváltoztatására irányuló eljárás** a Fővárosi Bíróság hatáskörébe és kizárólagos illetékessége alá tartozik, annak végzése elleni fellebbezés elbírálására a Fővárosi ítéletáblának van hatásköre.

A bíróság a megváltoztatási kérelmet a nemperes eljárás szabályai szerint bírálja el, mind az ügy érdemében, mind egyéb esetben végzéssel határoz. Ha a bíróság a védjegyügyben hozott határozatot megváltoztatja, végzése a hatóság határozata helyébe lép.

A másodfokú bíróság a fellebbezést a Pp. szabályai szerint bírálja el azzal, hogy kisebb terjedelmű bizonyítást maga is lefolytathat. Ha az eljárásban ellenérdekű fél vesz részt, a fellebbezést tárgyaláson kell elbírálni.

A hatóság határozatának megváltoztatása tárgyában hozott jogerős végzés ellen nincs hely felülvizsgálati kérelemnek.

A védjegyperek a Fővárosi Bíróság hatáskörébe és kizárólagos illetékessége alá tartoznak.

A **védjegybitorlás miatt indított perekben** ha a bíróság ideiglenes intézkedést rendel el, annak egyik előfeltételként elegendő a kérelmezőnek igazolnia, hogy a védjegy oltalom alatt áll, valamint, hogy ő a védjegy jogosultja vagy olyan használója, aki jogosult saját nevében fellépni a bitorlással szemben.

Az előzetes bizonyításra is vonatkoznak speciális szabályok. Ha a védjegybitorlás miatt indított perben az egyik fél tényállásait már elvárható mértékben valószínűsítette, a bíróság a bizonyító fél kérelmére az ellenfelet kötelezheti a birtokában lévő okirat és egyéb tárgyi bizonyíték bemutatására, valamint a szemle lehetővé tételére. A bíróság az előzetes bizonyítás elrendelését biztosítékadáshoz kötheti.

Közösségi védjegybíróóságok

Az [Európai Unió](#) egyes tagállamaiban közösségi védjegybíróóságok működnek, amelyek kizárólagos [joghatósággal](#) rendelkeznek meghatározott, pl. védjegybitorlási ügyekben. A közösségi védjegybíróóság Magyarországon az 1997. évi XI. törvény (Továbbiakban: Vt.) 76/H § (1) bekezdése

szerint a [Fővárosi Bíróság](#), amelynek határozatai ellen a Vt. 76/H § (2) bekezdése szerint a [Fővárosi Ítéletábrához](#) való fellebbezésnek van helye. A törlési, illetve oltalommegszüntetési ügyekben -beleértve a [vizontkereset](#) elbírálását is- a közösségi védjegy bíróság hatásköre a közösségi védjegyrendelet 96. cikk (5) bekezdése értelmében valamennyi tagállamra kiterjed és az ilyen ítélet hatálya valamennyi tagállamra kiterjed. A közösségi védjegyrendelet 94. cikk (2) bekezdése szerint viszont [védjegybitorlási](#) ügyekben az ítélet hatálya csak az abban a tagállamban elkövetett védjegybitorlási cselekményekre terjed ki, ahol a bíróság székhelye van. Így pl. a Magyarországon elkövetett védjegybitorlás szankcionálására csak a Magyarországon működő közösségi védjegy bíróságoknak van hatásköre.

A közösségi védjegyrendelet 92. cikke szerint a közösségi védjegy-bíróság kizárólagos hatáskörébe tartoznak:

- a közösségi [védjegy bitorlásával](#) összefüggő ügyek,
- kártérítés a közösségi védjegybejelentés meghirdetését követő egyes cselekmények miatt (tehát a közösségi védjegy bejegyzése előtti időben elkövetett események),
- a közösségi védjegy törlésének vagy oltalmának megszüntetésére irányuló [vizontkereset](#).

10. A védjegyoltalom megszűnése

A védjegyoltalom megszűnik, ha:

- az oltalmi idő megújítás nélkül lejárt, az oltalmi idő lejártát követő napon,
- a védjegy jogosult az oltalomról lemondott, a lemondás beérkezését követő napon, illetve a lemondó által megjelölt korábbi időpontban,
- a védjegyet törölték, a bejelentés napjára visszaható hatállyal,
- a védjegy jogosult a védjegy tényleges használatát elmulasztotta, a megszűnés megállapítására irányuló eljárás megindításának napjára, vagy - ha ez korábbi - az ütköző későbbi védjegybejelentés elsőbbségének napjára visszaható hatállyal,

- a védjegy elveszítette megkülönböztető képességét vagy megtévesztővé vált, a megszűnés megállapítására irányuló eljárás megindításának napjára visszaható hatállyal.

A törvény a részleges megszűnés esetét is szabályozza. Ennek értelmében ha a védjegyoltalmat csak az árujegyzékben meghatározott áruk, illetve szolgáltatások egy részére újítják meg, a védjegyoltalom a megújítással nem érintett részek tekintetében - az oltalmi idő lejárta miatt - megszűnik.

A védjegyjogosult a hatósághoz intézett írásbeli nyilatkozattal a védjegyoltalomról lemondhat. Olyan esetben, ha valaki másnak a védjegyoltalomhoz érdeke fűződik, a lemondás csak akkor hatályos, ha ahhoz az érintett hozzájárul. A lemondás az árujegyzékben megjelölt áruk, illetve szolgáltatások egy részére is szólhat. A lemondás nem vonható vissza.

A védjegy törlését kell elrendelni, ha a védjegyoltalom tárgya nem felelt meg az oltalmazhatóság feltételeinek, valamint ha a védjegyoltalom tárgyát képező megjelölés különbözik attól vagy az árujegyzék bővebb annál, mint amit az elismert bejelentési napon benyújtott, illetve - megosztás esetén - a megosztott bejelentés tartalmazott.

A védjegy nem törölhető, ha:

- olyan korábbi védjeggyel ütközik, amelyet a törlési eljárás idején nem használtak megfelelően, vagy
- olyan korábbi védjeggyel, nem lajstromozott megjelöléssel vagy egyéb joggal ütközik, amelynek jogosultja tudott a későbbi védjegy lajstromozásáról és egymást követő 5 éven át tűrte annak használatát, kivéve, ha a későbbi védjegy jogosultja rosszhiszeműen járt el.

Ha a törlés feltételei csak az árujegyzékben meghatározott áruk, illetve szolgáltatások egy része tekintetében állnak fenn, a védjegyoltalmat megfelelően korlátozni kell. A védjegyoltalom, mint már említettük megszűnik, ha a védjegyjogosult a védjegyet a lajstromozástól számított 5 évig megfelelően nem használja. A használat hiánya miatti megszűnés lehet teljes körű vagy részleges attól függően, hogy a védjegyhasználat elmulasztása az árujegyzék egészét vagy csak az abban meghatározott áruk vagy szolgáltatások egy részét érinti.

A védjegyoltalom megszűnik akkor, ha a megjelölés elveszti megkülönböztető képességét, vagyis a védjegyjogosult magatartása miatt a megjelölés a gazdasági tevékenység körében azoknak az áruknak vagy szolgáltatásoknak a szokásos nevévé vált, amelyekre lajstromozták.

Megszűnik továbbá az oltalom abban az esetben is, ha a védjegy használata következtében - megtévesztővé vált, különösen az áruk vagy szolgáltatások jellegét, minőségét vagy földrajzi származását illetően.

Mindkét esetben lehetséges a részleges megszűnés is, attól függően, hogy a megszűnési ok az árujegyzék egészét vagy csak az áruk, illetve szolgáltatások egy részét érinti.

Ha a védjegyoltalom ex tunc, vagyis visszamenőleges hatállyal szűnik meg, a védjegyjogosult által felvett díjnak csak azt a részét lehet visszakövetelni, amelyet a védjegy használatából származó gazdasági előnyök nem fedeztek.

11. Befejezés

A védjegyet a PR szekunder funkciójának is felfoghatjuk, a vállalati arculat része, és az áru megszemélyesítésére is szolgál. Mint a védjegy funkcióinál is láthattuk, a védjegy egyedivé teszi a terméket, minőségi garanciát jelent, illetve a vállalat számára üzletszerző funkciója is van. A márka nem csúcsmínőséget, hanem állandó minőséget jelent. A minőség a jogi oltalom szempontjából irreleváns tényező, a minőségnek egyedül a védjegy-licenz szerződésnél van jelentősége, ahol az eladó előírhatja milyen minőséget kell a vevőnek előállítani, erre jó példa a Mcdonald's. A vállalat védjegy-politikája körében meghatározza, milyen keretek között, mennyi ideig használja a védjegyet. A védjegy akkor tölti be a legjobban szerepét, ha hosszútávon van a piacon. Egy vállalat védjegy-politikája az üzleti politikától és a szakmai hagyományoktól függ. A védjegy, mint sűrített szimbólum, akkor jó, ha minél szélesebb körben lehet használni, minél több kommunikációs csatornán lehet felhasználni. Fontos, hogy a védjegy ne legyen ellentétben a termékkel vagy termékcsoportokkal, mivel a fogyasztó fejében kell összekapcsolni a terméket és a védjegyet.